



انجمن منطق ایران

برخی پیامدهای واقع‌گرایی در معرفت‌شناسی منطق دانان مسلمان

داود حیدری

دانشگاه علوم اسلامی رضوی

چکیده: بنا بر نظر فیلسوفان اسلامی، هر گونه حکمی ریشه در اصل واقعیت دارد. اصل واقعیت در حقیقت اول الاوائل و مبدا المبادی است و هر گونه ثبوتی تنها بر پایه اصل واقعیت ممکن می‌شود و هر حکمی به تبع این اصل تحقق می‌یابد. بنابر این ممتنعات و اعدام از آن جهت که معدومند هیچ ثبوتی ندارند و محکوم هیچ حکمی همچون احکام وحدت، کثرت، تلازم و تعاند نمی‌شوند. از نظر فیلسوفان مسلمان قواعدی که دانش منطق بیان می‌کند ناظر بر عالم واقع است و در بستر اصل واقعیت شکل می‌گیرد. نتیجه این سخن آن است که دانش منطق نمی‌تواند کاملاً صوری و بریده از ماده و محتوا باشد. همه احکامی که به نحو صوری در منطق جاری می‌شوند، اعتبار خود را از اصل واقعیت، اصل عدم تناقض و اصل علیت دریافت می‌کنند. مروری بر برخی از مباحث منطقی بخوبی ثمرات این مبنای فلسفی را نشان می‌دهد.

دوشنبه ۲ اسفند ۱۴۰۰، ساعت ۱۶-۱۷

سخنرانی برخط (آنلاین) از طریق پیوند زیر و انتخاب گزینه‌ی «میهمان» در دسترس است:

<https://www.skyroom.online/ch/ial/monthly>